

Forfatter: Sibbern, F. C.

Titel: Udrag fra Efterladte Breve af Gabrielis

Citation: Sibbern, F. C.: "Efterladte Breve af Gabrielis", i Sibbern, F. C.: *Efterladte Breve af Gabrielis*, udg. af Henrik Schovsbo , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, [Valby], Borgen, [1998], s. 13. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sibbern01val-shoot-idm139907531222112/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Efterladte Breve af Gabrielis

get Andet, end en Feberdrøm; det er den endnu uforstyrrede Naturs Stræben til Helbredelse, til Livet. Derfor, naar Gabriellis tilsidst iler ud i Verden, til et Øiemeed, da troer man det vel om ham – skøndt man ikke erfarer, hvad han vil – at det ikke er Undergangen, han, som en Daare, iler imøde, men at det er en bestemt Virksomhed, der er opgaet for ham, og at den Instinct, hvormed han griber den, ikke leder ham vild.

Dersom en Læser ikke vil opfatte denne Traad, da vil maaskee Læsningen blive ham trættende; men for saadanne Læsere ere disse Breve hellere ikke udgivne. Andre Læsere ville med Deeltagelse følge de eensformige, men dog paa mange forskellige Maader nuancerede Udbrud af den samme Følelse; og dersom det bliver dem for Meget paa eensgang, ville de dog snart vende tilbage dertil igjen, og snart beklage, at disse Breve ikke ere flere. Ogsaa tilbyde nogle Episoder en Afveksling, som dog nøie griber ind i det Hele. Saaledes den Vens Historie, som fra en anden Bestemmelse pludseligen udkaarer Skolelivet. Det Pludselige i denne Forvandling retfærdiggjøres ved Udfaldet; det var virkelig til det Inderste, at Lienhard og Gertrud havde talet; og Kampen mellem hans Pligt og hans Kierlighed er i høj Grad interessant. Saaledes er ogsaa Fortællingen om den gamle Amtmandinde rüg paa fine, velbenyttede Træk. Man røres over de Forvildelser og Smerter, der kunne finde Sted i et Liv, der hverken syntes forvildet eller sørgeligt, og over det Resultat, hvortil hun omsider er kommen, sat der ikke ligger Magt paa, hvad enten vort Liv bringer os Fryd eller Smerter, naar vi kun tilbringe det saaledes, at vi kunne døe i Fred* (S. 98); og man frapperes over den Ironie, hvormed Skiebnen lader den unge Mand see sine hede Drømme om, ret at udgræde al sin Jammer ved et elsket Væsens Bryst, opfyldte – i Armene paa en gammel rynket Kone.

Hvad Gabriellis ved forskjellige Anledninger ytrer, maa naturligvis opfattes som *hans* Ytringer, og ikke som den rolige lagtagers Dom. Saaledes maa det katholske Skriftemaal vel synes ham en Trøst og Lise for et besværet Hierte, og det maa forekomme ham, som om dets Afkaffelse var et sandt Tab for Livet (S. 45). Den rolige Betragter erkjender ikke blot de uundgaaelige Misbrug, (og at det just var, for at disse Misbrug kunde finde Sted, at Skriftemaalet beholdt den tvungne Udvidelse i den katholske Kirke;) men ogsaa,

at det aldeles overstiger menneskelige Kræfter, paa denne Maade at høre Skrifte af en Mængde, da Skriftestolens *loci communes* kun lidet kunne træste og gavne, hvor der just, hvis nogensinde, udfordres den dybeste og skarpeste Indtrængen i Individualiteten; at et virkeligt Skriftemaal er ogsaa i den protestantiske Kirke enhver Præst forpligtet til at høre af dem, der ville vende sig til ham, om end ikke i Kirken; og at det Vigtigste og Trøsteligste er, at udgyde sit Hierte for Gud, som aldrig misforstaaer os, og saaledes at gjøre Bønnen til sit Skriftemaal.

Derfor beholder hün Ytring ligefuldt sin subjective Rigtighed i Gabriellis Mund, som overalt intet Ord, ham selv angaaende, mangler denne subjective Sandhed. Ogsaa de faa øvrige fremtrædende Personer ere bestemt og treffende tegnede; saaledes Gabriellis Elskede, som »ved al sin tryllende Hengivelse endnu er saa selvegen, saa characterstreng, ja næsten steil og utilgængelig« (S. 72). Desuagtet kunde det omvives, om det forholder sig saa, at hun har fundet sig saa rørt ved Socrates's ~ efter Rec. Følelse ~ kolde Død, eller om der gives noget virkeligen *quindeligt* Væsen, for hvilket Platos Dialoger i det Hele (ikke enkelte Steder) kunne være tiltrækkende.

Denne Recension, hvormed jeg, halv i Spøg, takkede Udgiveren for Meddelelsen af disse Breve, har han for Alvor villet at skulle ledsage Brevene ved deres offentige Fremtrædelse. Jeg har ikke kunnet nægte min Ven mit Samtykke deril, skjøndt jeg her kun svagt har kunnet antyde den Rigdom af Iagttagelse og Følelse, som disse Breve indeholde. Der vil saaledes blive nok tilbage for den virkelige Recensent i den virkelige Literatur-Tidende, som tillige vil befinde sig i det sieldne Tilfælde, ikke blot at have en Bog, men ogsaa en Recension at recensere.

J.P. Mynster